

## AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3247/2020. (VII. 1.) AB VÉGZÉSE

### alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Budapest Környéki Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja 14.Bv.3517/2018/11. számú végzése és a Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság 5.Bpkf.541/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

### I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Fahidi Gergely ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján kezdeményezte az Alkotmánybíróság eljárását.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege a következőképpen foglalható össze: az indítványozó fogvatartottként 2018. július 26-án panaszt, majd 2018. augusztus 1-jén kártalanítási kérelmet nyújtott be alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatt, 2017. augusztus 12-től a kérelem benyújtásáig terjedő időszak tekintetében a Váci Fegyház és Börtön parancsnokánál.
- [3] Kérelmében többek között hivatkozott a túlzásfóltságra, a mellékhelységek nem megfelelő elkülönítésére, valamint szellőztetésére.
- [4] Az első fokon eljáró Budapest Környéki Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja a kérelemnek részben helyt adott és a kérelmezett időszakból, az érdemben elbírált 2018. április 26-tól 2018. augusztus 1-ig terjedő 98 naphól 89 napra 111 250 Ft kártalanítást állapított meg, egyebekben a kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasította. Indokolásában a bíróság kifejtette, hogy a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bv. tv.) 144/B. §-ban foglalt alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatti panaszt az indítványozó csak egy alkalommal, 2018. július 26. napján terjesztette elő, ezért a vizsgált időszak ezen időponttól visszamenőleg 3 hónapra vizsgálható, ugyanis a Bv. tv. 10/A. § (6) bekezdése értelmezése alapján hosszabb időn át fennálló alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények esetén a Bv. tv. 144/B. § szerinti panaszt 3 havonta újra be kell nyújtani. Ennek elmaradása csak akkor nem róható az elítélt terhére, amennyiben azt rajta kívülálló okok miatt nem tudta érvényesíteni, ilyenre pedig az elítélt nem hivatkozott.
- [5] 1.2. Az elsőfokú végzés ellen a jogi képviselő jelentett be fellebbezést, amelyben kifejtette, hogy a bíróság tévesen értelmezte a Bv. tv. 10/A. § (6) bekezdését, amiből véleménye szerint nem következik a panasz 3 havonkénti benyújtási kötelezettsége. Mindezekre figyelemmel a bíróságnak az egész kérelmezett időszak tekintetében kellett volna vizsgálnia a kártalanítási kérelmet, így indítványozta elsőfokú döntés hatályon kívül helyezését és a bíróság új eljárás lefolytatására való kötelezését. A fellebbezés alapján eljáró Budapest Környéki Törvényszék az 5.Bpkf.541/2019/2. számú végzésével a fellebbezést nem találta megalapozottnak, az elsőfokú döntést helyben hagyta, hivatkozva annak helyes indokaira. A másodfokú bíróság megerősítette az elsőfokú bíróság azon megállapítását, hogy folyamatos alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények esetén a Bv. tv. 10/A. § (6) bekezdése értelmében a Bv. tv. 144/B. § szerinti panasz benyújtására a fogvatartott 3 havonta köteles. Kiemelte a bíróság, ez annak érdekében szükséges, hogy kártalanítási igényét érvényesíteni tudja az elítélt, ugyanis a panasz célja a megelőzés, az alapvető elhelyezési körülmények időszerű megváltoztatása, aminek eredményeképpen biztosítható a fogvatartottnak, hogy a büntetését ne a kifogásolt körülményei között töltsa a továbbiakban.
- [6] 2. Az indítványozó ezt követően alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, amelyben a Budapest Környéki Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja 14.Bv.3517/2018/11. számú elsőfokú végzése és a Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság 5.Bpkf.541/2019/2. számú végzése alaptörvény-el-

lenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mert véleménye szerint azok sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, E) cikk (1) bekezdését, I. cikket, II. cikket, valamint a III. cikk (1) bekezdését.

- [7] 2.1. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában és annak kiegészítésében előadta, hogy az eljáró bíróságok téves jogértelmezése folytán figyelmen kívül hagyták a Bv. tv. célját, amelynek az Alaptörvény III. cikk (1) bekezdésében, valamint az Emberi Jogok Európai Egyezményének 3. cikkében foglalt kínzás és embertelen bánásmód megsértését kellene kompenzálnia a törvény rendelkezéseinek megfelelően és az annak preambulumban foglalt célokra tekintettel.
- [8] Mindezek ellenére az eljáró bíróságok utólagosan kialakult, és a korábbi jogértelmezéssel szembemenő joggyakorlata miatt érdemi vizsgálat nélkül elutasították a kérelmét a 2017. augusztus 12-től 2018. április 25-ig terjedő, nem megfelelő fogvatartási körülmények között töltött időszak vonatkozásában, elzárva az indítványozót a kártalanítás lehetőségétől, megsértve ezzel az Alaptörvény I. cikkében foglalt alapjogok állami általi védelmének követelményét és a II. cikkben foglalt emberi méltósághoz való jogát is.
- [9] Az indítványozó előadta, hogy a Bv. tv. 10/A. § (6) bekezdése csupán negatív kötelezést tartalmaz; azt szabályozza, hogy amennyiben az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények hosszabb ideig fennállnak, akkor nem kell 3 hónapon belül újabb panaszt benyújtani, az eljáró bíróság azonban ezt úgy értelmezte – véleménye szerint helytelenül –, hogy 3 hónap elteltével újabb Bv. tv. 144/B. § szerinti panaszt kell benyújtani a felelős szerv vezetőjéhez, amely tehát ellehetetleníti a hasonló helyzetben lévő elítélteket. Kiemelte, hogy a Budapest Környéki Törvényszék más tanácsa „helyesen” értelmezi a jogszabályt és annak megfelelő döntéseket hoz. Álláspontja szerint a bíróságon belüli „kettős” jogértelmezési gyakorlat miatt nem érvényesült az Alaptörvény 28. cikke, amely előírja, hogy a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban kell értelmezni és alkalmazni, valamint sérült az E) cikk (1) bekezdésében foglalt jogbiztonság követelménye, a B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság követelménye.
- [10] Érveinek alátámasztásaként a 9/1992. (I. 30.) AB határozat, a 11/1992. (III. 5.) AB határozat, valamint a 23/2018. (XII. 28.) AB határozat indokolására és a Budapest Környéki Törvényszék egy korábbi, hasonló ügyben született döntésére hivatkozott.
- [11] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie.
- [12] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszát határidőben nyújtotta be.
- [13] 3.2. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésében előírt feltételeinek – az alábbiak szerint – csak részben felel meg. Az indítvány az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, megjelöli az Alaptörvény megsértett rendelkezését, illetve a sérelmezett bírói döntést és kifejezetten kéri a megsemmisítését. Ugyanakkor a főtitkári hiánypótlási felhívásra kiegészített alkotmányjogi panasz sem tartalmaz releváns alkotmányjogi szempontú indokolást arra nézve, hogy a megjelölt alapjogokat miért és mennyiben sértik meg a támadott végzések, az csak a bírói jogértelmezést bírálja és a számára kedvezőtlen döntéseket sérelmezi, így nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában foglalt követelménynek.
- [14] 4. Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés h) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére is, az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2020. június 9.

*Dr. Varga Zs. András s. k.,*  
tanácsvezető alkotmánybíró

*Dr. Varga Zs. András s. k.,*  
tanácsvezető alkotmánybíró  
az aláírásban akadályozott  
*dr. Handó Tünde*  
alkotmánybíró helyett

*Dr. Varga Zs. András s. k.,*  
tanácsvezető alkotmánybíró  
az aláírásban akadályozott  
*dr. Pokol Béla*  
alkotmánybíró helyett

*Dr. Varga Zs. András s. k.,*  
tanácsvezető alkotmánybíró  
az aláírásban akadályozott  
*dr. Schanda Balázs*  
alkotmánybíró helyett

*Dr. Varga Zs. András s. k.,*  
tanácsvezető alkotmánybíró  
az aláírásban akadályozott  
*dr. Szívós Mária*  
előadó alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1577/2019.

